

ПРОГРАМА ЗА СПРЕЧУВАЊЕ НА УЧЕСТВО ВО ИГРИ НА СРЕЌА И ДРУГИ ОБЛИЦИ НА МАЛОЛЕТНИЧКА ДЕЛИКВЕНЦИЈА

ООУ „Св. Климент Охридски“ – с. Драслајца, Струга
Учебна година: 2026/2027

1. Вовед

Програмата има за цел превентивно делување и подигнување на свеста кај учениците за ризиците и последиците од учество во игри на среќа и појави поврзани со малолетничка деликвенција.

Содржините се реализираат преку задолжителни и изборни предмети, класни часови, работилници, спортски и ученички активности, со прилагодување на содржините според возраста на учениците.

Посебно внимание се посветува на препознавање ризично однесување, развивање лична одговорност, самоконтрола, отпорност на врснички притисок, правилно користење на слободното време и безбедно и одговорно однесување во реална и дигитална средина.

2. Други активности

- Организирање спортски турнири, клубови, секции и други активности како позитивна алтернатива за квалитетно користење на слободното време.
- Работилници за личен интегритет, самоконтрола, одговорност и отпорност на врснички притисок.
- Волонтерски, хуманитарни и тимски активности за развивање позитивни вредности и општествена одговорност.
- Дебати, презентации, ученички проекти и кампањи за превенција на ризично однесување.
- Поттикнување на учениците да развиваат позитивни интереси и здрави навики.

3. Советодавна работа

- Индивидуална и групна советодавна работа со ученици кај кои се забележуваат ризични, импулсивни, агресивни или други несоодветни облици на однесување.
- Поддршка во развивањето самоконтрола, одговорност, емпатија и вештини за донесување безбедни одлуки.
- Навремено препознавање на ризични фактори и преземање соодветни превентивни мерки.
- Соработка на педагогот со наставниците, класните раководители и родителите/старателите.
- По потреба, соработка со надлежни институции и стручни служби.

4. Ученици

- Форум-театар, драмски активности и симулации на ситуации поврзани со врснички притисок и ризично однесување.
- Изработка на постери, презентации, видеа и дигитални пораки со превентивна содржина.
- Дебати и дискусии за одговорноста, последиците и правилниот избор.
- Усвојување и промовирање Кодекс на одговорно однесување преку ученичкиот парламент.
- Учество во волонтерски, хуманитарни, спортски и други активности кои поттикнуваат позитивно однесување.

5. Вработени и родители

- Запознавање на вработените со знаците на ризично однесување и начинот на навремена реакција.
- Координација со педагогот и стручната служба при појава на ризично однесување.

- Информирање и едукација на родителите за ризиците поврзани со игрите на среќа, дигиталните содржини, врсничкиот притисок и другите ризични однесувања.
- Организирање родителски средби и онлајн прашалник за родителите.
- Соработка со МВР, Центарот за социјална работа и други релевантни институции, согласно потребите на училиштето.

6. План на активности

Месец	Активност	Опис	Носители	Очекувани резултати
Септември	Запознавање со програмата: „Безбедниот избор е вистинскиот избор“	На класен час се разговара за целите на програмата и за тоа што претставува ризично однесување. Учениците преку кратки примери посочуваат кои активности се безбедни, а кои можат да доведат до негативни последици. Педагогот ги запознава учениците со можностите за помош и советување во училиштето.	Педагог, директор, класни раководители	Учениците се запознаени со програмата и со значењето на одговорното и безбедно однесување.
Октомври	Едукативна работилница: „Зошто игрите на среќа не се среќа?“	На класен час или час по Граѓанско образование се обработуваат поимите игра на среќа, ризик, загуба и зависност. Преку примери и дискусија учениците согледуваат дека ветувањето за брза заработка може да доведе до финансиски и други негативни последици. Се нагласува дека малолетници не треба да учествуваат во игри на среќа.	Наставници по општествени предмети, педагог	Подигната свест за ризиците од игрите на среќа и развиено критичко размислување.
Ноември	Форум-театар: „Мојот избор е моја одговорност“	Учениците подготвуваат кратки сценарија со ситуации во кои врсници ги повикуваат да направат нешто ризично или недозволено. Сцените се прекинуваат и учениците предлагаат различни начини за решавање на ситуацијата: одбивање, оддалечување, барање помош од возрасен и друго.	Наставник по македонски јазик, наставник/водител на драмска секција, педагог	Развиени вештини за донесување правилни одлуки и отпорност на негативен врснички притисок.
Декември	„Спортот и дружењето се мој избор“	Се организираат спортски активности, турнири и тимски игри. По активноста се реализира краток разговор за значењето на спортот, дружењето и квалитетното користење на слободното време како	Наставник по физичко и здравствено образование, класни раководители	Поттикнати здрави навики, тимски дух и позитивно користење на слободното време.

Месец	Активност	Опис	Носители	Очекувани резултати
		позитивна алтернатива на ризичните активности.		
Јануари	Работилница за родители: „Како да препознаеме ризично однесување?“	Педагогот реализира средба со родители на која се обработуваат можните знаци на ризично однесување, важноста на отворената комуникација и поставувањето јасни граници. Се подготвува краток онлајн прашалник за родителите за нивните потреби и интереси во областа на превенцијата.	Педагог, класни раководители	Зголемена информираност на родителите и подобрена комуникација меѓу родителите и училиштето.
Февруари	Кампања: „Биди паметен – не ризикувај!“	Учениците преку часови по информатика, македонски јазик или проектни активности изработуваат постери, презентации, кратки видеа и дигитални пораки. Се обработуваат и ризиците од онлајн содржини кои промовираат игри на среќа, брза заработка или ризично однесување. Најдобрите ученички изработки се изложуваат во училиштето.	Ученички парламент, наставник по информатика, наставници	Активно учество на учениците и развиена свест за безбедно и одговорно однесување во дигиталната средина.
Март	Работилница: „Врснички притисок и личен интегритет“	На класен час учениците работат во групи и добиваат конкретни ситуации: другар ги повикува на ризична активност, групата бара од нив да направат нешто што не го сакаат или некој ги убедува дека „сите го прават тоа“. Учениците предлагаат решенија и вежбаат како јасно да кажат „не“, да се оддалечат и да побараат помош. Активноста се прилагодува на возраста на учениците.	Педагог, наставник по Граѓанско образование, класни раководители	Развиен личен интегритет и зголемена отпорност кон негативно влијание од врсници.
Април	Презентација: „Одговорност и последици од малолетничка деликвенција“	Се организира едукативна средба со претставници од МВР и/или Центарот за социјална работа. Преку примери соодветни на возраста се разговара за насилство, оштетување туѓ имот, кражба, врсничко насилство, злоупотреба на интернет и други ризични однесувања, како и за последиците и можностите за помош.	Директор, педагог, претставници од МВР/ЦСР	Подобрена информираност за одговорноста, последиците од недозволено однесување и начинот на барање помош.

Месец	Активност	Опис	Носители	Очекувани резултати
Мај	Волонтерска акција: „Јас придонесувам“	Учениците организираат активност од корист за училиштето или локалната заедница: уредување на училишниот простор, еколошка акција, собирање донации, хуманитарна активност или друга иницијатива. По реализацијата се разговара за значењето на одговорноста и придонесот кон заедницата.	Наставници, ученички парламент, класни раководители	Развиена општествена одговорност, солидарност и позитивни навики.
Јуни	Евалуација и завршна активност: „Нашиот избор – безбедно однесување“	Се реализира кратка евалуација преку прашалник, квиз или дискусија со учениците. Се презентираат реализираните активности и ученичките изработки. Учениците предлагаат пораки и правила за одговорно однесување кои можат да се користат во следната учебна година.	Педагог, наставници, ученички парламент	Проценети ефектите од програмата, идентификувани потребите за понатамошна превентивна работа и поттикнато одговорно однесување.

7. Распределба на наставници по активности

Месец	Активност	Наставник/стручно лице што ја реализира	Начин на реализација
Септември	Запознавање со програмата „Безбедниот избор е вистинскиот избор“	Педагог + директор + класни раководители од I–IX одделение	Одделенски час; запознавање со програмата, разговор за ризично однесување, безбедни избори и можностите за помош и советување во училиштето
Октомври	Едукативна работилница: „Зошто игрите на среќа не се среќа?“	Наставници по општествени предмети: Мирче Лазороски и Јулија Милошеска + педагог	Час по Граѓанско образование, Историја, Географија или одделенски час; анализа на примери, дискусија и развивање критичко размислување за ризиците од игрите на среќа

Месец	Активност	Наставник/стручно лице што ја реализира	Начин на реализација
Ноември	Форум-театар: „Мојот избор е моја одговорност“	Наставници по Македонски јазик: Сања К. Клечкароска и Весна К. Велоска + наставник/водител на драмска секција + педагог	Драмска активност; подготовка и изведба на кратки сценарија, игра на улоги и предлагање начини за одбивање негативен врснички притисок
Декември	„Спортот и дружењето се мој избор“	Наставници по Физичко и здравствено образование: Златко Мартиноски, Марино Велоски и Номче Спасески + класни раководители	Спортски активности, турнири и тимски игри; разговор за спортот, дружењето и квалитетното користење на слободното време
Јануари	Работилница за родители: „Како да препознаеме ризично однесување?“	Педагог + класни раководители од I–IX одделение	Средба со родители; презентација, разговор, размена на искуства и краток онлајн прашалник за потребите и интересите на родителите
Февруари	Кампања: „Биди паметен – не ризикувај!“	Наставници по Информатика: Емилија Милошеска и Јован Белкоски + наставници по Македонски јазик: Сања К. Клечкароска и Весна К. Велоска + ученички парламент	Часови по Информатика и Македонски јазик и проектни активности; изработка на постери, презентации, видеа и дигитални пораки, со изложба на ученичките изработки
Март	Работилница: „Врснички притисок и личен интегритет“	Педагог + наставник по Граѓанско образование Мирче Лазороски + класни раководители	Одделенски час; работа во групи, анализа на конкретни ситуации, игра на улоги и вежбање начини за јасно одбивање и барање помош
Април	Презентација: „Одговорност и последици од малолетничка деликвенција“	Директор + педагог + претставници од МВР и/или Центар за социјална работа	Едукативна средба; презентација, разговор и примери соодветни на возраста за одговорноста, последиците од недозволено однесување и начините на барање помош
Мај	Волонтерска акција: „Јас придонесувам“	Наставници + ученички парламент + класни раководители	Организирање и реализација на училишна или локална волонтерска акција; уредување простор, еколошка, хуманитарна или друга ученичка иницијатива
Јуни	Евалуација и завршна активност: „Нашиот избор – безбедно однесување“	Педагог + наставници + ученички парламент	Прашалник, квиз или дискусија; презентација на реализираните активности и ученичките изработки и формулирање пораки и правила за одговорно однесување

8. Следење и евалуација

Реализацијата на програмата се следи во текот на учебната година преку евиденција на реализираните активности, учеството на учениците, повратни информации од наставниците, родителите и учениците и согледување на потребите за дополнителна превентивна и советодавна работа.

По потреба, активностите се дополнуваат или прилагодуваат согласно возраста на учениците, актуелните состојби и утврдените потреби на училиштето.

Посебно внимание се посветува на навремено препознавање на ризично однесување и на соодветно вклучување на стручната служба, родителите и надлежните институции, согласно надлежностите и процедурите на училиштето.

Директор

/М-р Мирослав Размоски/